

ИСТОРИИТЕ ЗА “ЧУДОВИЩНИ ДЕЦА” — СА ЖИВИ И ДО ДНЕС —

Баба Елена Кирова

Едва ли някой от нас е очаквал, че ще срещне в с. Визица човек като баба Елена Кирова. Тя е една прекрасна 85-годишна жена, която ни накара да настърхнем от вълнение и да се замислим за силата на вярата, без която животът на обикновения човек би бил безсмислен. Трудните години, в които е родена, и условията, в

които е израснала, не са й попречили да бъде добър, можеш и знаеш човек. Снежнелите й коси не бяха просто следствие от възрастта, а белег на мъдростта й. Историите за “чудовищни деца”, “змейови къщи” и странни същества са една малка част от разговора, който продължи няколко часа под дебелия асма в двора й. И ако кажем сега, че просто са ни побили тръпки, докато я слушахме, това означава да излъжем, защото срещата с нея е едно от най-истинските и невероятни изживявания през това лято.

Баба Елена разказва тази история без страх. Споделя, че и други хора са разказвали подобни случки, но има мнозина, които не вярват в тях: „...ако не беше ми го казала майка ми, която беше вярваща и честна жена – моисех и аз да не повярвам, но тук стават такива неща“..

...40 дена, след като починал дядо й, му правели помен, но по това време било жътва – хората били на нивата. Грябвало обаче да се приберат и да изпекат хляб за починалия. Като се мрънкало, роднините тръгнали от Цикнехор към Малко

Търново, защото там бил погребан. Насред нивите чули да плаче дете. Започнали да го викат, за да му помогнат и да го успокоят. Най-накрая го намерили и му предложили да го вземат. То склонило да отиде при тях и го качили на един кон, с който прекарвали хляба, но когато го сложили на коня, то се превърнало в „чудовищно дете“. Конят вече не можел да издържа на тежестта му, а хората онемели. Малко преди да наближат Малко Търново, петлите започнали да пеят и чудовището проговорило. То им казало, че щяло „ху-

Ние само слушахме и записвахме

баво да ги нареди“, но тъй като преминавали към „важен момент“, щяло да ги остави само с предупреждението

следващия път, когато видят или чуят нещо, да не му отвръщат. И изведнъж чудовището изчезнало.

СТАВАТ ЛИ ЧУДЕСА?

За параклиса „Света Троица“ в с. Граматиково ни разказа дядо Тодор Нанчев. Той сподели с нас, че е построен в далечната 1870 г., а старите хора казвали, че там имало тракийско светилище, точно над една пещера. На същото място преди години имало и голям манастир, където живеели няколко калугери. Един ден се задала голяма турска орда, калугерите се уплашили и се скрили в левия проход на пещерата, а който тръгнал по него, никога не се връщал. Станало срутване и калугерите започнали да се задушават. Вечерта един човек от селото сънувал затрупаните монаси. На сутринта събрал хора и отишли да проверят дали това е истина. Копали в единият тунел и като не намерили нищо, се върнали по домовете си. Същата нощ на младежа отново му се присънили калугерите, които викали за помощ, но някакъв странен глас му подсказал да ги търсят в другия ръкав на пещерата. Така и станало, накрая ги намерили ни живи, ни ум-

рели. Днес влизането в пещерата става по стръмни каменни стъпала, а поверието гласи, че всяко влизане в нея води до изчистване на греховете.

Сискрици в очите и вяра в душите в параклиса „Света Троица“ студентите на УниБИТ и Директора на ИМ Малко Търново - Ивелина Иванова

СТРАНДЖА ПЕЕ

Тодор Петков Нанчев е роден през 1926 г. в с. Граматиково. Баща му е бил кавалджия и неговите приятели го наричали “Бял Петко”, разказа ни Тодор с такава възхита и уважение, че не успя да съдържи сълзите си. Макар да са минали толкова много години от смъртта на баща му, уважението и преклонението пред духа на възрастния човек все още са изключително силни. Това се дължи и на трудния живот, който са водили. Така например дълги години са живели в скромни колиби в м. Нанчовци, заради което по-късно започнали да ги наричат „Нанчовци“. Дядо Тодор успява да завърши 7. клас, но не взема диплома, защото обстоятелствата го принудили да стане овчар. С усмивка на уста и лека тъга той ни казва: „Едно време баща ми ми викаше: „Учи, Тодоре, че ще пасеш овцете на село“, а аз му отговарях: „Че аз, татко, така и

Дядо Тодор разказва...

СТРАНДЖАНЦИ КАЗВАТ, ЧЕ АКО ОТКРИЕШ ЖИВОТНО НА СВЯТО МЯСТО, САМИЯ СВЕТЕЦ Е ДОШЪЛ ПРИ ТЕБ !

В землището на с. Заберново има цели осем параклиса, които неслучайно са построени в близост до осем извора. Параклиът на Св. Богородица е построен

по съновидение, както са построени повечето храмове в тази част на Странджа планина.

Историята на параклиса “Св. Богородица” се свързва с баба Пет-

Новото пополнение в групата ... малко е бавно, но за сметка на това упорито като нас

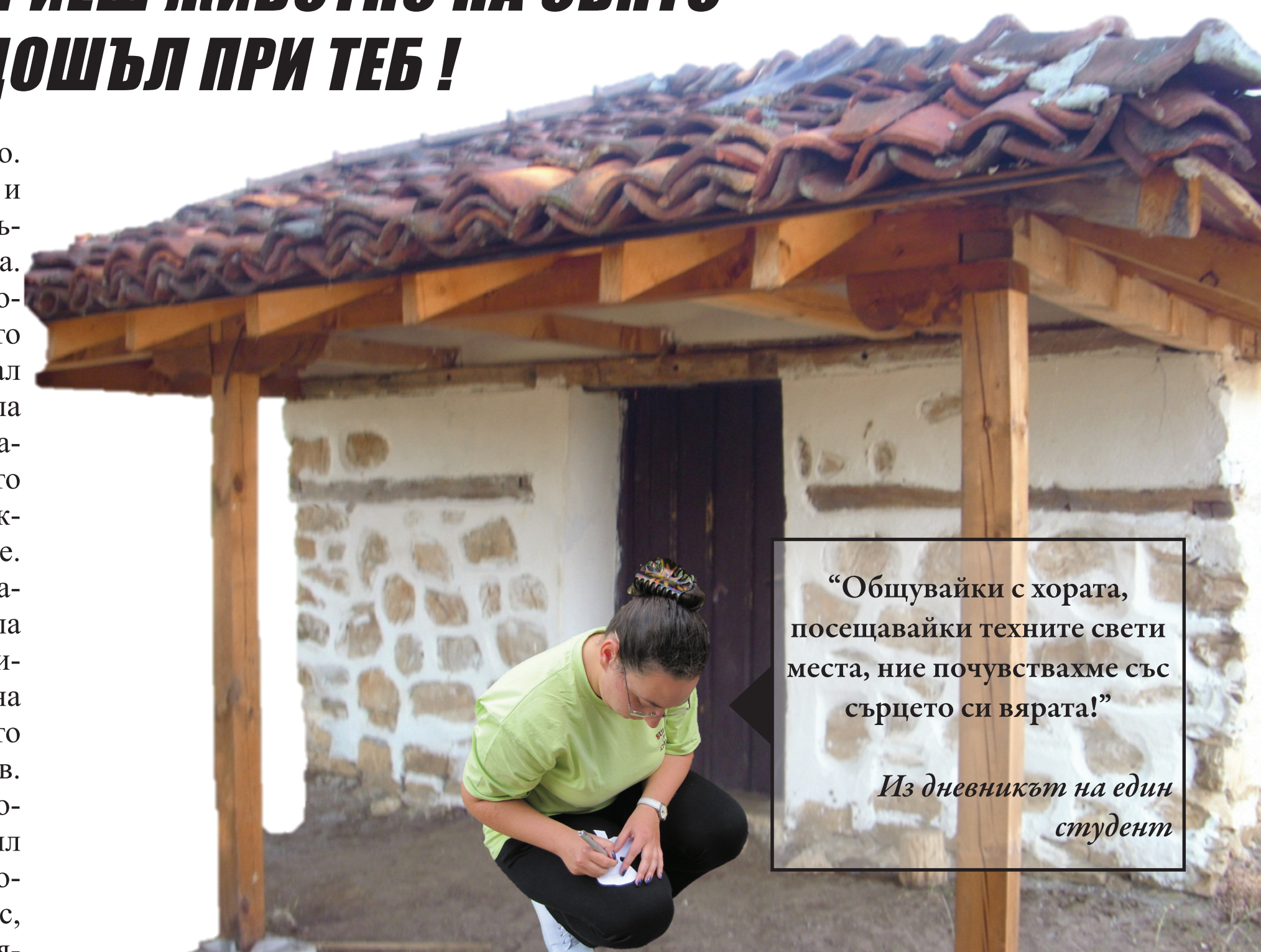
Тракийско светилище Индипасха

така ги паса”. Оглушава след инцидент по време на вършитба, но въпреки глухотата си той е добър изпълнител на странджански народни песни и доказателство за това е присъденото му второ място на първия събор за надпяване в с. Граматиково през 1960 г. „Странджа пее”. С радост споделяме, че през лятото студентското жури на УниБИТ присъди единодушно първо място на дядо Тодор не само заради таланта му, но и заради голямото му сърце и ентузиазъм, с които изпя под жаркото слънце песен за панагира на „Свети Костадин”.

Тодор Нанчев
Събор за надпяване „Странджа пее” 1960 г., с. Граматиково

кана от с. Заберново. Тя била много болна и една вечер й се присънила Св. Богородица. Рекла й да отиде да копае на мястото, където в момента се намирал параклиът, и там щяла да открие камък. Когато го намери, на същото място да построи параклис и така ще оздравее. Баба Петкана направила, както й заръчала Богородица. Намерила камък с изобразена фигура на жена, в която хората припознали Св. Богородица. На мястото, където камъкът бил заровен, хората от селото издигнали параклис, а баба Петкана оздравяла и живяла над деветдесет години.

“Общувайки с хората, посещавайки техните свети места, ние почувствахме със сърцето си вярата!”

Из дневникът на един студент

Параклиът „Света Богородица” с. Заберново

... ЗА ВЯРАТА НА ХОРАТА ПО ТЪЗИ МЕСТА

Индипасха, древното тракийско светилище, което се намира в дебри-те на Странджа планина, остави трайни впечатления в мое то съзнание. Посетихме Индипас-

ха в свободния ден от нашата лятна практика в гр. Малко Търново. Светилището се намира по пътя за с. Стоилово. Пътувахме дотам с руска военна УАЗка, тъй

като светилището се намира дълбоко в гората и пътят е мъчен и трудно проходим. Беше истинско офроуд преживяване!

Пристигнахме на мястото, където имаше дървени маси и пейки, и се спуснахме по стръмна пътека, за да стигнем до оброчището. В първия момент, когато видях Индипасха, ме обзе странно чувство, че времето е спряло, а ние сме попаднали в безкраен миг от вечността. Светилището се намира в дълбоко врязания каньон на Аязмовската река. Пред погледите ни се разкри почти пресъхнала рекичка, а над нея - надвиснали две огромни скали, под които се е образувала малка ниша. От нея извира чиста и бистра вода. Според народните вярвания водата от извора е особено лековита една седмица след Великден. Оттам идва и името на местността. Индипасха буквално се превежда „след Великден”. Скалите са покрити със свободно падащи лиани, на които са завързани множество дрехи, хавлии и дори

белю. Хората вярват, че ако оставят дрехата си или част от нея на това място, ще се изцелят и ще оставят болестта си там. Дрехата не се оставя на земята или върху скалата. Тя е закачена за лиана, за да „виси” във въздуха, като по този начин болестта остава в нишието пространство и не би могла да се върне отново. Тази обредна практика е извършвана в древността и е изключително интересно, че вярата е съхранена и до днес.

Светилището Индипасха влияе на хората, но само на онези, които могат да чувстват с душите си. Светилището те грабва по един необясним начин със своята магическа и мълчалива тайнственост и сякаш безмълвно те отвежда в една друга реалност. По време на Летния университет, който се проведе през септември 2012 г., отново посетихме Индипасха. Нямах търпение пак да се докосна до мистиката на това място. Днес мога да кажа, че бих се връщала там отново и отново...

Тодор Нанчев